

SU TA GAR¹

ANTONIO M. LABAYEN

- Prantsesetik antolatua.
- Irri antzerkitxoa bi ataletan.

Joku-lagunak

PELIZIANO

SEGUROLA

ILLUNBE

TOMAX

I ATALA

PELIZIANO asegurtzaille bizkor ta iztunak erabat bereganatzen du SEGUROLA jauna. Bizi, arin ta ugari itzegiten du ta ez dio bezeroa-ri txintik ateratzen uzten. PELIZIANO'k lan egiten ondo daki ta SEGUROLA'k guzia sinisten dio; ta seguru jokatzegatik ark esan guztia ontzat artzen du edozein arriskutatik estali naiez.

II ATALA

Jarduna geldiroago doa. ILLUNBE seguru-aztertzailea PELIZIANO ez bestelakoa degu: illun, espaitsu, errezeloz betea. TOMAX, mutilla, nagusiaren aldekoa beti. SEGUROLA'k asieran arrituta entzuten ditu

(1) Antzerki hau EGAN aldizkarian argitaratu zuen Antonio Maria Labalen jaunak, 1966ko 1/6 alean. Frantsesetik *-les assurances-* euskaratutako irri-antzekia da. Grafia bere horretan utzi dugu.

ILLUNBE'ren eragozpen eta akatsak... Gero ta geiago txunditzen da ta azkenerako ILLUNBE'k gaizki aseguratua dagola esaten dionean ta ez duala ezer ordainez jasoko, naigabeak eman da alki gañera erortzen da.

(SEGUROLA jaunaren etxeko sala apaña, eser-leku, mueble, kuadro ta puska ederrez ondo omitua.

SEGUROLA jauna kontuak egiten ari da bere lan-mai aurrean eserita.

Ate joka ari dira.)

I ATALA SEGURO

SEGUROLA: Aurrera! Sartu barnera!

PELIZIANO: Egun on, Seguro jauna! (Kartera aundi bat galtzarbean duala sartzen da.)

SEGUROLA: Gizonal! Zu al ziñan? (Jeki ta agurtzera joanez.) Ongi etorri! Zer modu?

PELIZIANO: Ondotxo, zu ere bai?

SEGUROLA: Ainbestean. Tiral! Ta eskerrikasko ain aguro etorri zera-lako.

PELIZIANO: Ori da gure eginbearra. Zure mende naukazu.

SEGUROLA: Eseri galtezen, bada.

PELIZIANO: Patxaran gauzak obeto erabakitzen dira. (Eseriaz.)

SEGUROLA: Ba dakizu, orain egun gutxi etxean sua izan nuela. Tximn- niko kearrak su artu zuan ta geaigo erre ez zedin ur suil batzuek boteaz ta maindire zar batzuek bustita sua ito genduen. Utsal Milla pesetako kaltea.

PELIZIANO: Zure itza aski det... Gure kompañia'k guzia ordaintzen du, ta geiago jakin gabe oraintxe esaten dizut milla peseta oriek oso-osorik itzuliko zaizkitzula.

SEGUROLA: Nik ere alde z aurretik eskerrak eman bear, bada... Zure kompañia bezelakoarekin antolatu diteke. Ta orregatik, Peliziano,

aspaldiko laguna, zuenean nere automobil berria aseguratatu nai nuke.

PELIZIANO: Bai jauna, bai. Ederki, D. Salusi! Aseguratut! Ori da gizon zentzudun batek aurren-aurren egin bear duan gauzal (Karteratik paper pilla bat atereaz.)

SEGUROLA: Automobil berria beintzat...

PELIZIANO: Auto ta gañerakoak! Ona emen! (Paperak erakutsiaz.)
Segururik onena arrisku guziak kubritzen dituna dezu. Guziak!

SEGUROLA: Ez det orrenbeste esan nai. Ia iru urtean ibillia nazu nere «Fiat» zarrarekin eta ez zait ezer gertatu...

PELIZIANO: Bai baiñan, egunen batean kamion bat jotzen dezula edo jotzen zaitula, edo arbolen baten kontra zoazela, edo zubitik beera erortzen... Auto ta guzi amildu ta iraultzen bazera ere, lasatasun aundia artuko dezu pentsatuaz: Alare! Aseguratua nago. Kompañiak ordainduko du guzial!

SEGUROLA: Ez zera iñor, zera...! Ez det il nai.

PELIZIANO: Gauzak okerrenera jota esan nai det. Ez nik txarrik eta gutxiago ere opa dizudalakoan.

SEGUROLA: Uste nuke.

PELIZIANO: Aseguro kontuan ez dago norbera beiñere seguruegi.

SEGUROLA: Ala da, bai; egia diozu.

PELIZIANO: Beste gauza bat. Lagun urkoari egin dezaiozuen gaitz eta kaltea aseguratatu bearra dago. Eta goi xamarretik gañera. Zenbat jarriko degu?

SEGUROLA: Ez dakit, bada... Berrogei milla duro edo...

PELIZIANO: Ez da aski, gizona. Ezer ez da ori. Ez dezu «kubritzen».

SEGUROLA: Zer, bada? Amaika ba dezu munduan orrenbeste balio ez duanik.

PELIZIANO: Bai, baiñan gizonik arlotena ere bidean jo ta zapaltzen badezu, etxekoentzat aberatsak aña balio dizu. Ta aundikiren bat baldin bada, Rotschild, March edo Patrizio Etxeberria...

SEGUROLA: Orrelakoak ez dabilta oñez, gizona!

PELIZIANO: Dana dala, gertatu ditekena da. Ta nola jarriko dituzu eun milla duro baiño gutxiago?

SEGUROLA: (Etsita.) Bueno, bueno. Jarri itzazu eun milla duro.

PELIZIANO: (Paperean idatziaz.) Dirua aitatzen degun ezker, lapurreta ere ez da urruti ibilli oi... Ta aseguratatu bearra dago.

SEGUROLA: Ori geitxo ere ba dezu.

PELIZIANO: Ez jauna, ez! Guzia arriskua da: lapurreta, autoaren aberi, ezbear, besteri egindako kalteen erantzun bearra. Au da letraduak dioguna: erresponsabilidade zibilla... (Zalapartan mintzatuz.)

SEGUROLA: Ez da gauza ixilla... Ezin ezetz esan! Jarri zazu, jarri bear dan guzia!

PELIZIANO: Bai, orrela seguru zaudeke! (Paperean idatziaz.)

SEGUROLA: Uste nukel!

PELIZIANO: Ez, bada: zerbait aztu zaigu. Sua, autoarena, lapurreta, lagun urkoarenganako kaltea... uraren arriskua palta degu.

SEGUROLA: Urarena... Bostgarren bizitza ontara ez ote zait udalderik eldukol!

PELIZIANO: Bai baiñan, ura etorri diteke goitik ala betik... Norbaitek kañuak irikita utzi dituala ta etxea urez betetzen zaizu; edo auzora dijoa guzia ondatuaz, gañezka... Norbait ito dezake.

SEGUROLA: (Ikaraturik.) Ez det bada istillurik nai. Jarri zazu, jarri!

PELIZIANO: (Paperean idatziaz.) Guzia ondo pentsatu bearra dago. (Atsedean artu ondoren.) Begira, Segurola jauna, gaurko egunean zentzudun jende dana gaxotasun ta gaitzen kontra aseguratzetan da.

SEGUROLA: Ni ez, badal Osasun ona baitet.

PELIZIANO: Orregatik, bada. Osasuna galtzea okerrago litzake. Arriskuan zaude.

SEGUROLA: Aseguratua egon ala ez, alperrik izango da, gaixotasuna baldin badator.

PELIZIANO: Ez, jauna, ez! Orduan zurekiko esango dezu: gaitz erdi,

aseguratua baitnagol Mediku ta botika gastu guziak ordaindurik daude, konpañiaren bizkar...

SEGUROLA: Gaitz guziak, ordea, ez dituzute aseguratu?

PELIZIANO: Bai, jauna, bai! Ta klinika ta operazioak gañeral Segurua gauza aundia dezu Seguroa jauna.

SEGUROLA: Ori sortu zuana ez zan makala, ez!

PELIZIANO: (Berekiko.) Arri eskerrak bizi naiz, illero txanpon ederrak jasorik. (Seguroa jaunari.) Ederki, adiskide maiteal (Orman dagon kuadro bati begiratuaz.) Ikusten danez, kuadro eri zeorrek egiña dezu.

SEGUROLA: Nerea da, bai. Zalea naiz.

PELIZIANO: Ez nekien ain pintatzaille dotorea ziñanik.

SEGUROLA: Apizioz tarteka-marteka aritzen naiz.

PELIZIANO: Ta nolal Ertilari bikaña zaitugu. (Bertagotik begiratuaz.) Ez nuen uste. Kuadro ederra dezu ori.

SEGUROLA: Isillik zaudel! Ez da orrenbesteraño. Utsal!

PELIZIANO: Bai, gizonal! Saldu dezakezu diru asko eskaturik.

SEGUROLA: Ori ez! Ez diru asko ta ez gutxin. Ez daukat salgai.

PELIZIANO: Nai ez badezu, besterik da. Baiñan bestela? Kuadrotan zerbait ba dakit eta or zure esku ona artetsu agertzen dezuna ere bai.

SEGUROLA: Ni zurikatzen ari al zera?

PELIZIANO: Ez, jauna, ez. Zu, ez; zure esku ona. (Eskutik arturik.) Au dezu eskua, au! Kuadro ori pintatu duanak ez al du merezi aseguratua izatea?

SEGUROLA: Zertarako? Gizonaren aterakala!

PELIZIANO: Ez atera ta ez sartu. Eskua galduko bazenu, ebakiaz edo zaurituaz, automobillean, etxean edo beste nunnai.

SEGUROLA: Beste eskua, ezkerrekoa, geldituko litzaidake...

PELIZIANO: Biak aseguratzea onena.

SEGUROLA: Zu ba-ezpada ariko zera? Ez da ala?

PELIZIANO: Ez bat «ezpada», baizik «bi ezpada». Esku biak! Eta (Sutuaz.) Eskuak ezik anakak ere bai, ibiltzeko bearrezkoak baitdira ta gutxiago ez izateagatik aseguratatu itzazu lenbaitlen. Biar agian berandu izango litzake.

SEGUROLA: (Menperatuta.) Zuri ez dago ezetzik esaterik eta jarri itzazu anakak, oñak eta azkazalak ere bai, nai badezu...

PELIZIANO: Ez, jauna, ez. Kompañia, gauza serioa dezu. Azkazalik eta illerik ez, baiñan burua bai. Zure buruaren bizia seguruan sartzen da. Iltzen baldin bazera...

SEGUROLA: «Requiescat in pace...» Ez nazazula iltzeko konturik aita-tul

PELIZIANO: Ezta itz erdi bat ere gelago! Amaitu degu. Bakarrik, etxean seguruko poliza-agiri zarra erakustea eskatu bar dizut.

SEGUROLA: Zer bada?

PELIZIANO: Zure onerako. Gauzen balioa asko aunditu dala ba dakizu eta oraingo prezioen neurrian jarri bearra dago.

SEGUROLA: Ba nengon, ba, ez ote zan beste maratilariki!

PELIZIANO: Etxean dituzun tresna, mueble, kutxa zarrak, balio aundi-koak dituzu.

SEGUROLA: Nere amonarenak izan ziran...

PELIZIANO: Zure etxea museo bat da, arte ta pintura zaletasun aundia dezu.

SEGUROLA: Ori, bai. Artea da nere eroaldi bakarra... Or txautzen ditut nere txanponak. (Txoko batetik atereaz.) Ementxe det kuadro erosi berri bat. Egingo nizuke ezetz ezagutu norena dan.

PELIZIANO: (Biok kuadroa aztertuz.) Norena?... Zeñena? Ai! Ederra da. Kolorez, itxuraz, egitez... Italianoa dirudi.

SEGUROLA: Ez, bada. Goya'ren eskolakoa.

PELIZIANO: Ai! Eskola ona da ori! Balio aundikoa, (kuadroa artuz.) Eta orrelako pitxia etxean izan ta aseguratatu ez! Polizan sartu bearra dago ta bere balioa eman ez gañera.

SEGUROLA: Nik merke erosi det, baiñan ez nuke salduko, ezta...

- PELIZIANO: Eun milla, berreun milla? Irureun milla peseta?
- SEGUROLA: Ortxe nunbait.
- PELIZIANO: Ba, irureun milla peseta jarri. Aseguru txikia egin ezkeru, galdu ezkeru ordaiña ere txikia izango da.
- SEGUROLA: Aitortzen dizut: kuadro ori oso aintzakotzat daukat eta ez nuke lasai lo egingo ondo aseguratatu arte.
- PELIZIANO: Zaude, bada, kezkarik gabe. (Idatziaz.) Irureun milla pesetan jarriko ditut... Ederki, ederki... Onela egitan lasai lo egingo dezu, amets gaiztorik gabe, naiz tximista, kaskabarra, aizebolara, lurrikara gauzez nabaitzen dituzula, arrisku oriek guzitatik aseguruak estaliko zaitu, Segurola jauna. Zaude seguru!
- SEGUROLA: (Txunditurik ia alki-gañera erortzen dala.) Bai ote? Ezin bizi diteke orrenbeste arrisku artean. Zoaz emendik lenbaitlen!
- PELIZIANO: Bai jauna, zaude lasai. Ba noa poliza-agiria garbi ipintzera ta orrela, zer nai gertatuta ere, lo lasai egin zenezake zere buruari esanaz: «Aseguratua nago!»
- SEGUROLA: Bai ote? Ai ene! (Antsika.) Ondo Segurola nauk.
(Zapia erortzen da.)

BIGARREN ATALA

SEGUROLA, ILLUNBE ta TOMAX

(Agertoki bera. Illabete geroago. Lenengo atalean zintzilik zegoen kuadroa txoko batean bazterturik dago. SEGUROLA agertzen da lan-maiaren atzean eserita. Aurrez-aurre beste alki bitan ILLUNBE jauna ta TOMAX eskribientea.)

ILLUNBE: (Betaurreko beltzez paper bat irakurriaz ta zorrotz Seguro-la'ri galdegiñez.) Guk jakin bear deguna ziur da, sua nola gertatu zan.

SEGUROLA: Ba, Inspektore jauna, gauzarik errezena. Sua berez sortu zan.

TOMAX: Beti ortan gera...

ILLUNBE: Entzun zazu! (Alkitik jeikiaz aiegana joana da.) Nere emaztea ta blok Donostia'n giñan bezperatik «Mendi-etxetik» etorriak. An ez zan gelditu neskame zar bat besterik...

TOMAX: Etxe utsa.

ILLUNBE: Zu isilik zaude, ta paperean idatzi zazu esaten ari zaizuna.

SEGUROLA: Bazkalondoan telefonoz otsegin zidan, esanez etxean sua zala ta lenbaitlen joateko. Bereala abiatu giñan, baiñan iritxi orduko su ta gar zegon guzia ta ezin ezer egin izan zan itzaltzeko.

ILLUNBE: Jarri zazu zeatz, ori guzia. Erre zala ta... Zer geiago?

SEGUROLA: Erre ta kiskali, goitik beraño. Ta berez itzali zanean konpañia'ri gertatu zanaren gaztigua eman geniola...

ILLUNBE: Ori da errezena.

SEGUROLA: Erreza edo gaitza, ez genduen besterik egin aal izan. Eta eskerrak ondo aseguraturua geneukala, bestela...

ILLUNBE: (Zirilari.) Ondo aseguraturua, e?

SEGUROLA: Ustez beintzat! Peliziano zuen ordezkariak egin zizkigun paperak eta... Gizontxo ori nor dan ba dakizu.

ILLUNBE: (Eser-lekutik altxa ta zorrotz mintzatuz.) Nik ikusten dedana eun etxe erretatik larogeita amar ondoegi aseguraturuak daudela. Nola diteke ori?

SEGUROLA: Orain jendea ernai dago-ta.

ILLUNBE: Oso ernai, oso goitik. Bai. (Paperak irakurriaz.) Zuk ere etxe koskor ura 500.000 pesetan aseguraturua zenduen.

SEGUROLA: Bai, jauna: ala da.

TOMAX: Bosteun milla? Ez da txori-kaka... Barkatu. Ziriñal

ILLUNBE: Isilik zaude ta lan egin zazu.

SEGUROLA: Zuen ordezkariak jarri-arazi zidana: etxearen balioa.

ILLUNBE: Ta guzia erre ta kiskali. Erdia balitz edo laurdena, or nunbait.

SEGUROLA: Zer laurden ta laurden ondo! (Asarre.)

TOMAX: Zer «ocho cuarto»!

- ILLUNBE: Baiñan 500.000 milla peseta!
- TOMAX: Txori-kaka!
- ILLUNBE: Isilik zaude edo esan zazu ziriñal!
- SEGUROLA: Ori da zuen konpañiak emandako balioa antziñako etxea zalako.
- ILLUNBE: Ori zu losintxatzeagatik esango zizuten.
- TOMAX: Jakiñal Zurikatzeagatik.
- SEGUROLA: Ez, jauna, ez: mueble ta puska zar balioso asko nitulako.
- ILLUNBE: Ori garbi jarri bear degu. Beraz, mueble ta puskak...
- TOMAX: Onek amets egin du.
- SEGUROLA: Amets, ez; nik aseguruatu egin nituen.
- ILLUNBE: Ortan dago, bada, okerra.
- SEGUROLA: (Txunditurik.) E? Erotu egin al zerate?
- ILLUNBE: Ez, jauna. Nik diot obe izango zenukela aseguruatu ez bazenu. (Zorrotz, Segurola salatu nairik bezela.) Orain illabete beste sua izan zendun, emen, Donostia'ko etxe ontan bertan.
- SEGUROLA: Utsa, ordea. Su txiki bat, tximinian.
- ILLUNBE: Bai ta errua norena zan jakin gabe, aztertzeke, pakeagatik, zuk eskatutako guzia ordaindu zitzaizun. Ez da ala?
- SEGUROLA: Milla peseta!
- ILLUNBE: Bada, oker egin genduen...
- TOMAX: Ain oker ezik. Oker izugarria!
- ILLUNBE: Ixo! (Zakar.) Ura dala-ta, Segurola jaunari apetitua Iriki zaito ta ortzak zorrotzu.
- SEGUROLA: Nola? Neri ortzak zorrotzu? Zer esan nai dezu, gizona?
- ILLUNBE: Oraintxe entzutera zoazena: alegia, susmo txarrekoa dala illabete barruan bi su errezkadan izatea.
- SEGUROLA: Uste gabe gertatzen diranak. Zer du, bada, orrek arrigarrri?
- ILLUNBE: Zeorri otz-otz adieraztera etortzea. Zera... Ez da sinisgarri.

SEGUROLA: Nor etortzea nai zendun, bada? Neri sinistu ez?

ILLUNBE: Batek ba al daki? Etxe zaar bat 500.000 pesetan aseguratua? Uuum!

TOMAX: Txori-kaka dal

SEGUROLA: Ziriña!

ILLUNBE: Bat da aseguratzea, ta bestea ondo aseguratzea. Ori ikusi bearra dago poliza ta gañerako paperak aztertuaz. Bestela, toki onera joango litzake gure konpañia, gizartea ta... ondasuna!

SEGUROLA: (Asarre jekiaz.) Zer arraiol! Illea artu nai al didazu!

ILLUNBE: Ez asarretu, ez! Guk ezagutu ta aztertu bear deguna da sua nundik eta nola sortu zan.

SEGUROLA: Arkitetoak esan zuenez, eletrika txinparta batetik.

TOMAX: Beti eletrika ariak du errua.

ILLUNBE: Bear bezela jarria ez zegolako. Polizako kondizioetan garbi azaldua dago. Irakurri al dituzu? (Seguroła'ri.)

SEGUROLA: Nik, zerbait bai. Ez guzia noski, luzeak bait-dira.

ILLUNBE: Beraz, zure izenpean pirma jarri dezu irakurri gabe.

SEGUROLA: Aundienak irakurri nitun, baiñan letra txikiak nork begiratu? Ikusten al dira, bada?

ILLUNBE: Aitzaki txarra dezu oril

TOMAX: Ain txarra ezik. Betaurrekoak jarri!

ILLUNBE: (Poliza-agiria zabalduaz.) Emen dagon guzia irakurgarri dezu.

SEGUROLA: Letra txikiegiak ditu neretzako. Ea zuk asmatzen dezun.

ILLUNBE: Nere ikusmena ere ez da indartsua, baiñan alaz guziz ere irakurriko dizut. (Betaurreko beltzak kendu ta beste batzuek ipini bitza.) Begira! (Irakurtzen asiaz.) «La Compañía»... (Nekez.) «La Compañía... garantía... » Benetan letra txikiak dituzu, bai, baiñan adierazten du konpañiak garantia ematen duala, ta...

SEGUROLA: Nai litzake garantia ematea. Ta zer geiago?

ILLUNBE: Zaudel (Berekiko irakurriaz.) ...nuuuuuuu... (Soñua ate-

reaz, Tomax'í agiria ematen dio.) Zu, Tomax, gazteagoa zaitugu ta ea errezago irakurtzen dezun. Ea emen!

TOMAX: (Papera artu ta nekez irakurriaz.) La Compañí...a no... da garan...tía... Okulistarengana joan bear ko degu guziok.

ILLUNBE: Aditzen? Konpañiak ez duala garantirik ematen. Nik esaten nizuna.

SEGUROLA: Ei (Papera Tomax'en eskutik kendu ta boteaz.) Ez det gelago jakin nai. (Zakar.) Zertarako da konpañia orduan?

ILLUNBE: Etxeak sutatik gordetzeko; ta bateon bat erre dedinean ordaiña emateko garbitasuna egin ondoren.

SEGUROLA: Ta auts biurtu diran nere mueble, puska, kuadro ta erre zaldan etxea?

ILLUNBE: Lurra ta paretak antxe gelditu zaizkitzu beintzat... Ta gañera-koengatik 500.000 peseta eskatzea ere...

SEGUROLA: Ori ta gelago ballo balt-zuen...

TOMAX: Nundik? Etxe zaar bat ta puskak pipiak joak.

SEGUROLA: Zuk ez al dakizu, artean, gauza zaarrek dutena gelen ballo?

TOMAX: Bai, su artzeko!

ILLUNBE: Gauza zarrei konpañiak ballo erdia ematen die. Ta, gañera, ez ziran noski guziak erreko.

SEGUROLA: Esan dizut bi bizitzetan nituen gauza guziak. Erre edo alperrik galdu. Beeko eskaratzean zegon kuadro bakarra gelditu zait. (Erakutsiaz.) Ta au Joxepa gure neska zaarrek doi-doi atera zualako.

ILLUNBE: (Nardaz kuadroari begiratuaz.) Zerbait da, kuadro bat...

TOMAX: A zer nolako pitxial

ILLUNBE: Zaude isilik. Gauzak diran bezela. Erre diranak konta aurretik, erre gabe gelditu diranak ikusi bear ditugu.

SEGUROLA: Zer, bada?

ILLUNBE: Ba... Bear bezela aseguratuak dauden ikusi ditzagun. Zer da kuadro au? Firma onekoa al dezu?

- SEGUROLA: (Ustegabeen irriparra agertzen zaiola.) Zuk ikusi: GOYAL
- ILLUNBE: (Kuadroari begiratu, ao ta begiak zabaldurik.) El Ederra kuadroal
- TOMAX: Goyal Txori-kaka da!
- ILLUNBE: Zuk ez dakizu aitatzen ziriña besterik? Zaude isilik ta pape-rean jarri zazu. (Segurola'ri.) Zenbatean zegon aseguratuturik?
- SEGUROLA: Ez dakit bada... 600.000 peseta edo...
- ILLUNBE: Ta nork eman zion balio ori?
- SEGUROLA: Peli, zuen aseguratzaillak.
- ILLUNBE: Kaiku arrek! Ta ez al daki Goya'ren edozein kuadrotxok gutxienez milloi bat balio duala?
- SEGUROLA: Milloi bat peseta? (Pozik.) Orrenbeste?
- ILLUNBE: Bai, jauna; ta urrena aseguratzean kontuan artu
- SEGUROLA: Ta orain zer? Beste nere mueble, puska ta gañerakoak zenbat ordaindu bear dizkidate?
- ILLUNBE: Legeak agintzen duan eran zuzen erabakiko degu. Gauza garbia da. Zure kalteak 500.000 pesetakoak irizten dituzu.
- SEGUROLA: Bai jauna, gutxienez bosteun milla peseta.
- ILLUNBE: Askotxo ote dan nago, baiñan tiral! Jo zagun 500.000 peseta dirala.
- TOMAX: Eskuzabal gerana aitortuko dezu, noski.
- SEGUROLA: Lenago ez zenuten ori eskeintzen.
- ILLUNBE: Ontzat artzen aldezu orain?
- SEGUROLA: Orrela konpondu giñezke.
- ILLUNBE: Paperean garbi jarriko degu: Así zaite Tomax: «La Compañía y el asegurado se ponen de acuerdo en evaluar el siniestro en la cantidad de 500.000 pesetas... » (Segurola'ri.) Konporme al zaude? (Tomax'i.) «Y estipulan que el cuadro de Goya indemne está valorado en 600.000 pesetas.»
- SEGUROLA: Ortan bai. Ez naiz egongo, bada!

ILLUNBE: Jarrai bada, Tomax. «En prueba de ello firma la presente, etc., etc.» (Seguroła'ri.) Beraz, orain ez daukagu pirmatzea besterik.

SEGUROLA: Pozik gañera! Baita bi eskuekin ere!

ILLUNBE: (Seguroła'ri.) Irakurri zazu, irakurri, aurretik. Or ez dago letra txikirik.

TOMAX: Numeroak batik bat aundiak dituzu, uts askorekin.

SEGUROLA: (Irakurri ondoren pirmatuaz.) Ederki!

ILLUNBE: Bada gure lana amaitu degu. (Illunbe ta Tomax jeki, puskak jaso ta joateko gertatzen dira.)

SEGUROLA: Ta? 500.000 peseta oriek noliz ordainduko dizkit zuen konpakiak?

ILLUNBE: Ordaindu? (Abiatuaz ateruntz) Ez du ezer ordaindu bearrik.

SEGUROLA: Ei (Txunditurik.) Ezer ordaindu ez! Nola? Nola?

ILLUNBE: Gauza adi-erreza! Ez al zera pirmatu dezunaz jabetu?

SEGUROLA: Jabetu?... Ez, gabetu bear bada, zera...

TOMAX: Garbi asko dago bada. Suak zure etxe errean ta mueble ta pusketan egin kalteak 500.000 pesetan jo ditugu. Baiñan osorik gelditu zaizun GOYA'ren kuadro eder-ederrak 600.000 peseta balio omen ditu. Polizan jarria ez zegon kuadroa. Au dala-ta konpañiaren alde gelditzen dira eun milla peseta.

SEGUROLA: Nola diteke, ordea? Ori lapurreria da.

ILLUNBE: Ori da segurua gaizki egitea, egia estaliaz. Litxarrerria egin izan nai diguzu, balio baiño gutxiago aseguraturik.

SEGUROLA: (Suturik asarre.) Gezurra! Zuena da paltsokerial

TOMAX: Ta oraindik bereak aundiagoak eta dirua eskatzeko kopeta izan!

SEGUROLA: Jakiña! Eta eskatuko det berriz ere! Zertako bestela asegurua?

ILLUNBE: Bada konpañiak ez dizu ezer ordainduko. Guzia 500.000 pesetan aseguratu ta gelditu dan kuadro bakarrak 600.000 milla

balio dizkitzu. Orrek adierazten du oraindik eun milla peseta zor dituzuna. Ez dezula ezer jasoko.

SEGUROLA: E? (Naigabea egiten zaiola.) Burua galduko det.

ILLUNBE: Goazen, bada. Kontuak egiñik daude.

TOMAX: Urren artel (Karteran paper guziak sarturik.) Ongi izan!

SEGUROLA: (Itz-totelka.) Ongi...! Ai! Nere... ba... rrua... dago... su...
ta... gar...

(Besteak doazen bitartean, Seguroa, balantzaka pausu batzuek egin ondoren, alki gañera erortzen da.)

AMAIA